

Komentář

ke Katalogu biologicky ověřených typů obalů pro pěstování sadebního materiálu lesních dřevin

Ing. Antonín Jurásek, CSc.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Výzkumná stanice Opočno

Úvod

Záměrem tvorby a vydávání *Katalogu obalů* je, aby byl v lesních školkách produkován a uživatelům nabízen pouze takový krytokořený sadební materiál (dále KSM), u něhož byla ověřena tzv. „biologická vhodnost, resp. biologická nezávadnost obalů“. *Katalog obalů* je pomůckou pro výběr kvalitní obalené sadby, neboť slouží k tomu, aby měl vlastník či správce lesa při nákupu KSM ve školkách dostatek informací a aby se včas vyvaroval potenciálních budoucích komplikací se vznikem deformací kořenů po použití KSM při obnově lesa.

Katalog obalů

Katalog obalů je řešen formou samostatných katalogových listů pro jednotlivé typy testovaných pěstebních obalů.

Vlastní testování probíhá na modelových dřevinách jednak během pěstování KSM ve školkách, kde je kvalita KSM hodnocena při dosažení výsadbyschopnosti, jednak v průběhu nejbližších 3 let po výsadbě, když jsou kontrolní vzorky vysázeny v rámci běžných zalesňovacích postupů při obnově lesa. Po prvním roce růstu na holině jsou vyzvednuty reprezentativní vzorky KSM k laboratorním analýzám a k výchozímu hodnocení. Závěrečné hodnocení probíhá nejdříve 3 roky po výsadbě. Základní metodickou pomůckou pro hodnocení morfologické kvality KSM je platná ČSN 48 2115.

Katalogové listy

Katalogový list obalu tedy není do katalogu obalů přiřazen ihned po dosažení pozitivních výsledků pěstování ve školce, ale poprvé až po obdobných pozitivních výsledcích nejméně ročního růstu KSM na holině. Úplnost atestu je uzavřena hodnocením daného typu KSM nejdříve 3 roky po výsadbě, kdy je na katalogový list doplněno závěrečné hodnocení.

Poznámky k využití katalogových listů

Zdůraznit je třeba zejména to, že hlavním posláním testování obalů KSM je praktické prověřování, zda-li v nich při pěstování a uplatnění KSM lesnický nejdůležitějších dřevin nevznikají nepřijatelné deformace kořenů. Testování probíhá na modelových dřevinách, které dynamikou a charakterem růstu nadzemní části a kořenů reprezentují určitou skupinu dřevin.

Na katalogovém listu jsou doplňkově uvedeny mimo testovaných i další druhy dřevin, pro které pěstební obal svou velikostí a tvarem podle platné ČSN 48 2115 (viz tab. 3 této normy) vyhovuje.

Pozn.: Pro stanovení použitelnosti pěstebního obalu podle ČSN 48 2115 (zde tab. 3) je mimo jiné imitující minimální přípustná výška pěstebního obalu. Znamená to, že např. **pro smrk jsou využitelné i obaly vyšší než 10 – 12 cm vymežující biologické optimum**. Je nutné zvážit biologické možnosti prokořenění prostoru obalu v souvislosti s technologií pěstování (požadavkem ČSN 48 2115 je „soudržný prokořeněný kořenový bal“) a ekonomiku použití.

Platná ČSN 48 2115 umožňuje v případě **osazování obalů krytokořennými semenáčky** snížit minimální horní průměr obalu pro krytokořenné sazenice až o 1/3. Zde je třeba zdůraznit, že současně musí být splněny neopomenutelné znaky kvality, mimo jiné i poměr nadzemní části a kořenů (viz tab. 2 citované ČSN). Pokud není tento postup přesazování z obalu do obalu přímo součástí atestu, pak u modelové dřeviny příslušného katalogového listu tuto skutečnost (možnost) uvádíme v textu (pod tabulkou s výčtem dřevin, pro než je obal podle ČSN 48 2115 použitelný).

Pozn.: Tato **výjimka** je určena především **pro smrk**, u ostatních dřevin její využitelnost závisí řadě faktorů (např. objemu, šířce a výšce obalů, technologických možnostech přesazování a pěstování), které není možné na katalogovém listu jednoznačně specifikovat uvedením celých rozpětí parametrů podle tab. 3 výše uvedené normy.

Aktualizace katalogových listů

Katalog obalů je kontinuálně doplňován o nové typy obalů, u nichž bude v rámci výše uvedeného testování dostatečně průkazně potvrzeno, že umožňují vypěstování kvalitního KSM podle standardů platné ČSN 48 2115.

Katalog obalů je dostupný na webové adrese: <http://vulhm.opocno.cz/sluzby4.html>.

Předpokládáme, že přehled vhodných typů pěstebních obalů bude v potřebných časových cyklech dostupný i v tištěné verzi.

* * *

V Opočně dne 7. března 2006

Ing. Antonín Jurásek, CSc.